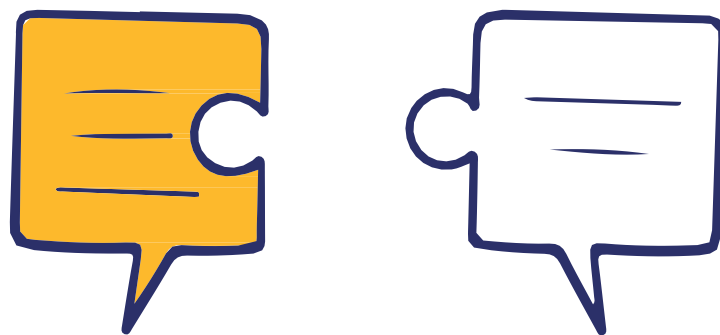

Undod a Chryfder: Gwneud Baneri yn Gyfrwng i Wella Perthyn a Chydlyniant Cymunedol

Ruth Flanagan, Prifysgol Manceinion

Astudiaeth Achos Ymarferydd Arloesi Cymunedol

© 2026. Mae'r gwaith hwn wedi'i drwyddedu o dan CC BY-NC-SA 4.0

I gael rhagor o wybodaeth am
Gymunedau Creadigol AHRC ewch i
www.creativecommunities.uk

Ariennir Cymunedau Creadigol gan
Gyngor Ymchwil y Celfyddydau a'r
Dyniaethau y DU (Cytundeb Grant Rhif
AH/X001555/1) a'i gynnal ym Mhrifysgol
Northumbria, Newcastle.

Crynodeb

Gan ddefnyddio cydweithio creadigol fel sylfaen, archwiliodd yr ymchwil hon sut y gellir harneisio hanes Rochdale i gryfhau cydberthyn. Gan ddefnyddio gwaddol Mudiad Cydweithredol Rochdale ac arferion crefft treftadaeth, archwiliodd y gwaith sut y gellir defnyddio gwneud baneri fel arf i hyrwyddo gwydnwch ac ymgysylltiad diwylliannol. Tynnodd sylw hefyd at bwysigrwydd parhaus treftadaeth ddiwylliannol anniriaethol wrth lunio hunaniaeth ddiwylliannol ar draws y fwrdeistref.

Drwy'r rhaglen Ymarferydd Arloesi Cymunedol (CIP) hon, daeth y gwaith hwn â [Cartwheel Arts](#), [Creative Manchester](#) ym Mhrifysgol Manceinion a [Heritage Crafts UK](#) at ei gilydd fel partneriaid i archwilio sut gall crefftau treftadaeth, sydd wedi'u gwreiddio mewn cymunedau ac wedi'u cefnogi gan gyd-destun polisi datganoledig Manceinion Fwyaf, gyfrannu at [dwf da](#). Mae hyn yn sicrhau bod mwy o bobl yn gallu cyfrannu at lwyddiant economaidd, ac elwa ohono, drwy gyfuno dulliau sy'n seiliedig ar asedau a lleoedd.

Gyda'i gilydd, bu grŵp amrywiol o fenywod yn archwilio eu treftadaeth gyffredin drwy decstilau sy'n ymwneud â hanes cotwm Rochdale gyda thraddodiadau brodwaith o'u gwledydd gwreiddiol a'u profiadau unigol o drosglwyddo sgiliau crefft rhwng cenedlaethau. Gyda'i gilydd, fe wnaethon nhw gyd-ddylunio a brodio baner wedi'i hysbrydoli gan faneri'r mudiad Cydweithredol sy'n cael eu cadw yn [archif Touchstone](#). Roedd y broses gydweithredol hon yn meithrin perthnasoedd newydd, yn cryfhau cysylltiadau diwylliannol, ac yn gwella ymwybyddiaeth o asedau diwylliannol lleol, gan ddangos sut gall crefft treftadaeth gefnogi cymunedau mwy cynhwysol.

Neuadd y Dref Rochdale

Rhagymadrodd

Mae Rochdale yn fwrdeistref amrywiol sy'n newid gyda hanes cyfoethog wedi'i siapio gan decstilau, mudo ac fel man geni'r mudiad Cydweithredol. Fel rhan o Awdurdod Cyfun Manceinion Fwyaf (GMCA) datganoledig, mae'n derbyn buddsoddiad sylweddol mewn diwylliant, treftadaeth ac adfywio, gan gynnwys cydnabyddiaeth fel un o [Fannau Blaenoriaeth](#) Cyngor Celfyddydau Lloegr.

Er gwaethaf hyn, gall cymunedau barhau i fod yn anghyfartal. Mae'r ymchwil hon yn symud y tu hwnt i naratifau amddifadedd i ddathlu treftadaeth gyffredin Rochdale. Mae crefftau tecstilau yn ffordd bwerus o gysylltu trigolion, gan gysylltu gorffennol diwydiannol y dref â thraddodiadau diwylliannol amrywiol ei chymunedau heddiw, gan feithrin sgiliau a balchder bro.

Roedd yr ymchwil o'r enw *Unity and Strength* yn blaenoriaethu gweithio mewn partneriaeth a chyd-greu o'r cychwyn cyntaf. Roedd y cyfranogwyr yn gydweithredwyr ac yn gyd-ymchwilwyr gweithredol drwy ddogfennu hanesion personol, dewis cynrychioliadau symbolaidd, a datblygu argymhellion ar y cyd ar gyfer polisi diwylliannol.

Drwy dechnegau brodwaith, cymerodd y cyfranogwyr ran mewn trafodaeth agored, dysgu ar y cyd, a chydberchnogaeth ar y prosiect. Croesawyd cyfranogwyr beth bynnag fo'u profiad blaenorol neu rwystrau iaith a daethant o amrywiaeth o grwpiau oedran a chefnidiroedd, gan gynnwys treftadaeth Prydeinig, Pacistanaid, Iranaid ac Affganistanaid, gan greu amgylchedd lle mae gwahanol brofiadau a safbwyntiau'n cael eu rhannu drwy gyd-greu.

Roedd y gwaith hwn yn adeiladu ar brosiect blaenorol a arweiniais, [Crafting Heritage](#), sef archwiliad a dathliad dwy flynedd o grefftau treftadaeth cyfoethog ymysg cymunedau amrywiol Rochdale sydd wedi cael eu siapio gan fudo gorfodol.

Cyd-destun yr Ymchwil

Mae treftadaeth gyfoethog ac amrywiol Manceinion Fwyaf yn greadigol, yn ddiwydiannol ac yn wleidyddol. Mae hefyd yn ardal sydd ag anghydraddoldebau rhanbarthol dwfn, o'i chymharu â gweddill y wlad ac o fewn y ddinas-ranbarth ei hun. Yn 2014, ffurfiodd deg bwrdeistref Manceinion Fwyaf Awdurdod Cyfun Manceinion Fwyaf datganoledig. Mae Rochdale yn un o'r deg bwrdeistref hyn, sy'n profi cyfleoedd a heriau datganoli. Mae'n ardal amrywiol, gyda lleiafrifoedd ethnig yn [cynrychioli 26% o'r boblogaeth](#). Mae'r dref wedi cael ei siapio gan ei threftadaeth tecstilau diwydiannol a dechrau'r mudiad Cydweithredol.

Mae datganoli diwylliannol wedi rhoi mwy o gyfle i Rochdale lunio blaenoriaethau diwylliannol a buddsoddiad yn lleol, gan gydnabod diwylliant, treftadaeth a chreadigrwydd fel adnoddau i gryfhau lles a llais y gymuned.

I Rochdale, mae hyn yn golygu symud y tu hwnt i ddulliau sy'n seiliedig ar ddiffygion a dathlu asedau lleol - gan gynnwys ei threftadaeth tecstilau, ei hanes cydweithredol a'i chymunedau amlddiwylliannol.

Er mwyn i ddatganoli gael effaith, rhoddwyd rôl wirioneddol i'r grŵp hwn wrth lunio'r penderfyniadau sy'n effeithio arnynt drwy gydgyhyrchu a rhannu pŵer.

Gan ddefnyddio cydweithio creadigol fel sylfaen, archwiliodd yr ymchwil hon sut y gellid harneisio treftadaeth Rochdale i greu cyfleoedd i bobl feithrin perthnasoedd a chymryd rhan mewn bywyd dinesig. Drwy ymgysylltu â hanes a gwaddol Mudiad Cydweithredol Rochdale, ochr yn ochr ag arferion sy'n seiliedig ar grefftau, archwiliodd y prosiect sut y gall creadigrwydd gefnogi gwytnwch, ymgysylltiad diwylliannol a pherthyn. Tynnodd sylw hefyd at bwysigrwydd parhaus treftadaeth ddiwylliannol anniriaethol a ffydd fel agweddau ar hunaniaeth ddiwylliannol i gymunedau ar draws y fwrdeistref.

Mewn ymchwil gyfranogol, mae symudiad cynyddol tuag at fodelau sy'n [seiliedig ar asedau](#), [sy'n seiliedig ar leoedd](#), sy'n meithrin balchder, hunaniaeth a rennir, a chyfranogiad drwy ddiwylliant, crefft a threftadaeth. Mae hyn yn bwysicach fyth mewn cyfnodau o adfywio a thwf, ac mae cyfle i arbrofi gyda'r syniadau hyn o fewn lleoliad datganoledig. Fodd bynnag, mae cymunedau angen i'w llais gael ei glywed er mwyn iddynt allu dylanwadu'n uniongyrchol ar strategaethau a pholisïau celfyddydol a diwylliannol sy'n effeithio arnynt.

Gwenynen wedi'i brodio mewn aur sy'n cynrychioli'r mudiad Cydweithredol a Gwenyn Gweithio yn Neuadd y Dref Manceinion. Y llun: Ruth Flanagan

Arloesi Cymunedol

Mae baneri wedi cael eu defnyddio ers tro byd i roi mwy o lais i gymunedau mewn mannau cyhoeddus. Rochdale yw man geni'r mudiad Cydweithredol, ac yn [Touchstones Gallery](#) yn Rochdale mae'r unig faner brotest wreiddiol sydd wedi goroesi ers Lladdfa Peterloo yn 1819. Roedd cysylltu â'r dreftadaeth hon yn galluogi cyfranogwyr nid yn unig i rannu sgiliau a straeon ond hefyd i fynegi eu gweledigaeth ar y cyd ar gyfer y celfyddydau, diwylliant a chymuned, gan gysylltu traddodiadau hanesyddol llais y cyhoedd â pholisi diwylliannol cyfoes.

Roedd cyd-greu yn y prosiect yn seiliedig ar y weithred gyffredin o gyd-greu a chyd-frodio. Roedd plethu'n darparu ymarfer creadigol ar y cyd lle gallai cyfranogwyr gyfnewid sgiliau, straeon a gwybodaeth ddiwylliannol ar draws gwahaniaethau ieithyddol a diwylliannol. Datblygwyd perthnasoedd drwy greu parhaus, gweithio ochr yn ochr o amgylch y ffrâm faner, cyfnewid deunyddiau, straeon ac arsylwi ar dechnegau ei gilydd. Dysgodd y cyfranogwyr yn anffurfiol oddi wrth ei gilydd, gyda rhai'n defnyddio traddodiadau tecstilau dwfn ac eraill yn troi at frodwaith am y tro cyntaf.

Drwy weithio gyda'n gilydd, rydyn ni'n gryfach ac yn fwy gwybodus.
Samera, Cyfranogwr

Ar draws 14 o weithdai, dros ddeng mis, datblygodd y grŵp o wyth menyw, tri artist ac un cyfieithydd sgiliau mewn amgylchedd cefnogol a oedd yn blaenoriaethu gofal, amynedd a dysgu ailadroddol. Roedd pob cyfranogwr yn brodio elfennau o'r faner, gan adeiladu gwaith celf a rennir yn raddol, a gwehyddu straeon unigol a hunaniaeth gyfunol at ei gilydd. Wrth i'w hyder technegol gynyddu, felly hefyd eu hymdeimlad o berchnogaeth ar y prosiect.

Ymestynnwyd gweithio mewn partneriaeth y tu hwnt i'r gweithdy. Ymwelodd y grŵp â [Neuadd y Dref Rochdale](#) drwy wahoddiad gan y Maer, i archwilio symbolau dinesig a threftadaeth leol, yn ogystal â baneri hanesyddol y mudiad cydweithredol yn Oriel Touchstones. Arweiniodd yr ymweliadau hyn at fyfyrio ar sut mae hanes a hunaniaeth yn cael eu cynrychioli'n weledol, gan lywio datblygiad dyluniad y faner yn uniongyrchol. Fe wnaethant hefyd gryfhau cysylltiad cyfranogwyr â threftadaeth leol a mannau dinesig allweddol.

Mae Amgueddfa'r Arloeswyr yn cadw'r gorffennol o undod a dyngarwch yn fyw; Roeddwn i'n teimlo fy mod i'n gallu siapio cynnydd yn y fan yma.
Zulfar, Cyfranogwr

Roedd creu a chynnal cymuned greadigol yn galw am roi sylw gofalus i degwch a mynediad. Buom yn gweithio heb hierarchaeth, gan gydnabod ymchwilwyr, artistiaid a chyfranogwyr fel cyfranwyr cyfartal. Defnyddiodd y broses recriwtio berthnasoedd dibynadwy gyda phartneriaid cymunedol, gan sicrhau bod cyfranogiad yn teimlo'n ddiogel ac yn cael ei

werthfawrogi. Rhoddwyd sylw rhagweithiol i rwystrau rhag cymryd rhan; talwyd costau trafndiaeth, darparwyd cyfieithwyr, a thalwyd talebau i gyd-ymchwilwyr am eu hamser. Yn bwysicach na dim, roeddem yn canolbwyntio ar brofiad bywyd ac yn osgoi arferion echdynnol, gan gydnabod bod pob cyfranogwr yn ased hanfodol.

Tynnodd sylwadau cyfranogwyr sylw at gynnydd mewn cysylltiad a rennir. Disgrifiodd un cyfranogwr sut roedd y prosiect wedi *“dod â chreadigrwydd yn ôl yn fyw”*, gan bwysleisio pwysigrwydd cydweithio a bod yn rhan o amgylchedd creadigol cefnogol.

Daeth gofal ar y cyd a chyd-gefnogaeth yn nodweddion diffiniol o'r prosiect, gan ddangos sut y gall cyd-greu feithrin perthyn yng nghyd-destun datganoli. Cwblhaodd y cyfranogwyr eu cyfraniadau unigol i'r faner, gyda phob un yn dewis symbol a oedd yn adlewyrchu ystyr a hunaniaeth bersonol. Cafodd y straeon hyn eu cofnodi ochr yn ochr â'r broses greu. Cyfoethogwyd dysgu technegol ymhellach drwy gydweithio ag ymarferydd crefft treftadaeth cydnabyddedig yn y DU, a gyflwynodd ddeunyddiau a thechnegau newydd mewn gwaith aur, gan ehangu hyder creadigol a sgiliau ymarferol.

Un foment allweddol o gyd-greu oedd enwi'r faner yn ddemocrataidd. Gan ddefnyddio'r deg gwerth Cydweithredol - ac ychwanegu rhai eu hunain - pleidleisiodd y grŵp gyda'i gilydd ar y geiriad terfynol: Undod, Cryfder, Cartref, Amrywiaeth a Chydweithrediad. Cafodd y gwerthoedd hyn eu gwnïo yn y faner i ffurfio neges i lunwyr polisïau am yr egwyddorion a ddylai lywio datblygiad celfyddydol a diwylliannol yn y dyfodol.

Mae'r faner gyflawn yn canolbwyntio ar goeden â gwreiddiau cryf, sy'n symbol o gymuned, a hanes cyffredin. Dewisodd y cyfranogwyr symbolau diwylliannol a lleol ystyrlon i'w brodio, gan gynnwys gwenynen weithio, cwch gwenyn, blodyn cotwm, rhosyn Swydd Gaerhirfryn, a Gwennol Ddigoes o Neuadd y Dref Rochdale. Dewisodd eraill symbolau fel pabi ar gyfer heddwch, rhosyn ar gyfer harddwch, mesen ar gyfer syniadau newydd, a motiffau fel rhosyn Vardo, pomgranad, a chansen siwgr i gynrychioli treftadaeth bersonol. Dadorchuddiwyd y faner mewn digwyddiad dathlu yn Neuadd y Dref Rochdale.

Cydweithio o amgylch y ffrâm frodio. Y llun: Ruth Flanagan.

Daeth yr ymchwil i ben gyda Rheithgor Dinasyddion, lle gwahoddwyd rhanddeiliaid a llunwyr polisi lleol i gyflwyno cwestiynau i gyfranogwyr eu trafod. Er nad oedd llunwyr polisi yn gallu bod yn bresennol, cafodd ymatebion eu bwydo'n ôl i randdeiliaid ac academyddion ym Mhrifysgol Manceinion. Pwysleisiodd y rheithgor werth ymchwil gydweithredol, dysgu ar y cyd, a chreadigrwydd ar y cyd. Roedd cyfranogwyr yn cysylltu cydweithio â mwy o hyder, awydd am ragor o ymgysylltu, a chymhelliant i gryfhau rhwydweithiau personol.

Maer Rochdale a chyfranogwyr yn trafod ystyr pob un o'r symbolau.
Y llun: Ruth Flanagan

Mae'r ymchwil yn dangos nad dim ond arteffactau hanesyddol yw cydweithredu a chreu baneri - maent yn parhau i fod yn arferion cymdeithasol hanfodol. Drwy greu ar y cyd, cyfnewid sgiliau, a gwneud penderfyniadau ar y cyd, gall cymunedau feithrin perthnasod cryfach a mwy cynhwysol, gan greu effaith ddyfnach a mwy parhaol nag y gallai gweithgareddau ynysig ei chael.

Canlyniadau a Newid

Drwy Undod a Chryfder rydym wedi creu cyfleoedd i lywio sgysiau am bolisi diwylliannol ac wedi sicrhau y gallai safbwyntiau a phrofiadau trawstoriad amrywiol o fenywod sy'n byw yn Rochdale lywio polisïau sy'n effeithio'n uniongyrchol ar eu bywydau.

Fel artist, ymchwilydd a chynhyrchydd creadigol, mae'r gwaith hwn wedi fy ngalluogi i ddatblygu ac atgyfnerthu fy sgiliau, fy ngwybodaeth broffesiynol a'm rhwydweithiau traws-sector. Mae gwobr yr Ymarferydd Arloesi Cymunedol (CIP) wedi cryfhau fy arweinyddiaeth mewn ymarfer sy'n cael ei gyd-greu ac wedi dyfnhau fy nealltwriaeth o effaith ymchwil drwy integreiddio ymarfer creadigol yn y gymuned â sgysiau polisi cenedlaethol.

Mae'r ymchwil hon wedi dangos sut y gellir rhoi sgiliau crefft treftadaeth ar waith a'u rhannu fel adnodd ar gyfer meithrin cydlyniant a chreu cysylltiadau mewn cyd-destun datganoledig sy'n seiliedig ar leoedd. Drwy'r cyfranogwyr, rydym wedi agor asedau diwylliannol i gynulleidfaoedd newydd, gan alluogi pobl i adnabod mannau fel Neuadd y Dref Rochdale, Amgueddfa Arloeswyr Rochdale, The Whitworth, ac archif Touchstones fel asedau cymunedol sy'n perthyn iddynt.

Mae gan Fanceinion Fwyaf a Rochdale sylfaen gadarn o strategaethau celfyddydau, diwylliant a threftadaeth. Mae Strategaeth Manceinion Fwyaf ei hun yn cydnabod nad yw pŵer a phenderfyniadau bob amser yn cynrychioli'r cymunedau y maent yn eu gwasanaethu. Ymatebodd y prosiect hwn i'r her honno drwy archwilio sut y gellir cynnwys lleisiau amrywiol drwy ddulliau mwy creadigol, effeithiol a hygyrch.

Mae'r gwaith hwn wedi cyfrannu at sgysiau am flaenoriaethau cymdogaethau a chysylltiad cymunedol drwy gefnogi grŵp o fenywod o dreftadaeth gymysg yn Rochdale i rannu gwybodaeth ac i ddylanwadu ar drafodaethau am bolisi diwylliannol. Dangosodd sut y gall cyfranogiad creadigol gefnogi mathau tecach o wneud penderfyniadau lleol lle mae profiad uniongyrchol yn cael ei gydnabod fel arbenigedd.

Myfyriodd nifer o'r cyfranogwyr ar ba mor rymusol oedd rhoi cynnig ar rywbeth newydd mewn amgylchedd diogel a chroesawgar. Eglurodd un cyfranogwr ei bod am roi rhywbeth yn ôl i Rochdale drwy'r prosiect, tra dywedodd un arall, wrth siarad drwy gyfieithydd, er ei bod wedi teimlo'n nerfus ar y dechrau ynghylch ymuno â'r grŵp, ei bod yn teimlo ei bod wedi cael ei chroesawu a'i chynnwys yn gyflym.

I Brifysgol Manceinion, mae'r ymchwil wedi cyfrannu at ddealltwriaeth ddyfnach o sut y gall prifysgolion yn rhanbarthau datganoledig Lloegr ysgogi eu cenhadaeth ddinesig a defnyddio diwylliant i gefnogi cymunedau. Fel y dywed yr Athro John McAuliffe o Creative Manchester:

Mae gwaith Ruth yn creu seilwaith meddal ar gyfer gweithgareddau cydlyniant cymunedol sy'n cyfrannu at les a ffyniant pawb yn Rochdale
Yr Athro John McAuliffe - Prifysgol Manceinion

Yn Rochdale a chyd-destun ehangach Manceinion Fwyaf, mae potensial sylweddol i adeiladu ar y dull hwn a pharhau i arbrofi gyda sut gall polisi diwylliannol wrando'n well ar gymunedau amrywiol, eu cynrychioli a'u grymuso. Gyda buddsoddiad datganoledig parhaus, gall ymarfer creadigol cydweithredol sy'n seiliedig ar leoedd gryfhau galluedd, cyfranogiad dinesig a balchder ar y cyd.

Mae'r ymchwil wedi cael ei rhannu drwy dîm Polisi Prifysgol Manceinion i ddangos sut gall llywodraeth leol a rhanbarthol ddefnyddio diwylliant, treftadaeth a chreadigrwydd fel mecanweithiau ar gyfer rhannu pŵer, sgiliau a gwybodaeth. I gloi'r ymchwil hon, rydym yn galw ar lunwyr polisi, Awdurdod Cyfun Manceinion Fwyaf, Cyngor Bwrdeistref Rochdale, cyllidwyr a sefydliadau diwylliannol i fuddsoddi mewn mannau cymunedol a rhaglenni creadigol sy'n galluogi preswylwyr i rannu, dathlu a siapio eu treftadaeth a'u hunaniaeth ddiwylliannol eu hunain, gan gydnabod preswylwyr nid yn unig fel cyfranogwyr ond fel arbenigwyr, arweinwyr a'r rhai sy'n gwneud penderfyniadau wrth lunio'r cymdogaethau lle maent yn byw.

Y faner orffenedig gyda symbolau sy'n cynrychioli treftadaeth pob unigolyn a geiriau a ddewiswyd yn ddemocrataidd sy'n cynrychioli sut yr hoffai cyfranogwyr weld y celfyddydau a diwylliant yn esblygu yn Rochdale a Manceinion Fwyaf. Y llun: Ruth Flanagan.

Argymhellion

Ym mwrdeistref arloesol Rochdale, ac yng nghyd-destun datganoledig Manceinion Fwyaf, gallwn adeiladu ar y gwaith sydd eisoes ar y gweill. Gallwn ei ddefnyddio fel amser i arbrofi, gan ei gwneud yn haws gwrando ar leisiau amrywiol. Fodd bynnag, mae'r dulliau presennol o ariannu prosiectau celfyddydol a diwylliannol yn aml yn seiliedig ar ddiffygion, wedi'u cynllunio i fynd i'r afael ag anghenion canfyddedig mewn meysydd penodol. Mae'r ymchwil hwn wedi symud yn bwrpasol tuag at fodelau seiliedig ar asedau sy'n meithrin balchder cymunedol, hunaniaeth a rennir, a chyfranogiad drwy ddiwylliant, crefft a threftadaeth, gan ganiatáu i grŵp amrywiol o bobl ddod at ei gilydd a rhannu straeon, sgiliau a dealltwriaeth o dreftadaeth ddiwylliannol ei gilydd.

Yn gyffredinol, rydym yn galw ar gyllidwyr i gydnabod y gall buddsoddiad hirdymor mewn gwaith datganoledig, cydweithredol a chreadigol feithrin cysylltiadau trawsddiwylliannol, llesiant, perthyn a chyfranogiad dinesig. Nid yw cyllid tymor byr sy'n seiliedig ar ddiffyg yn galluogi ymgysylltu ystyrlon. Yn aml, nid yw'n ystyried etifeddiaeth hirdymor prosiectau na'r gwerth, yr wybodaeth a'r sgiliau parhaus y mae cymunedau creadigol yn eu cynhyrchu.

Mae adeiladu, meithrin a rheoli cymunedau creadigol yn gydbwysedd bregus - ni ddylai fod unrhyw hierarchaeth rhwng ymchwilwyr, artistiaid a chyfranogwyr, gyda phob un yn cael eu gwerthfawrogi a'u cydnabod yn gyfartal am eu cyfraniad. Gwnaethom hyn drwy adeiladu ar gysylltiadau dibynadwy a oedd wedi'u sefydlu'n flaenorol gyda phartneriaid cymunedol i recriwtio cyfranogwyr. Cafodd rhwystrau i fynediad eu hystyried yn ofalus; fel y soniwyd eisoes, yn yr achos hwn, gwnaethom dalu am drafnidiaeth a chyfieithwyr. Yn anad dim, roeddem yn gwerthfawrogi profiadau bywyd a lleisiau cyfranogwyr ac yn ymdrechu i osgoi arferion echdynol, gan gydnabod cyfraniad pob unigolyn fel ased.

Rhaid i ni ystyried gwaddol yn ogystal ag effaith. I wneud hyn, mae angen i ni symud oddi wrth strwythurau cyllido prosiectau, sydd fel arfer yn seiliedig ar ddiffygion ac yn aneconomaidd. Pan ddaw'r cyllid i ben, yn aml nid yw'r momentwm, y sgiliau na'r wybodaeth yn cael eu cadw. Pe bai cyllidwyr yn barod i gydnabod gwerth y math hwn o waith ac ystyried cyllid tymor hwy neu ddilynol, byddai'n galluogi dull mwy cydlynol ac effeithiol.

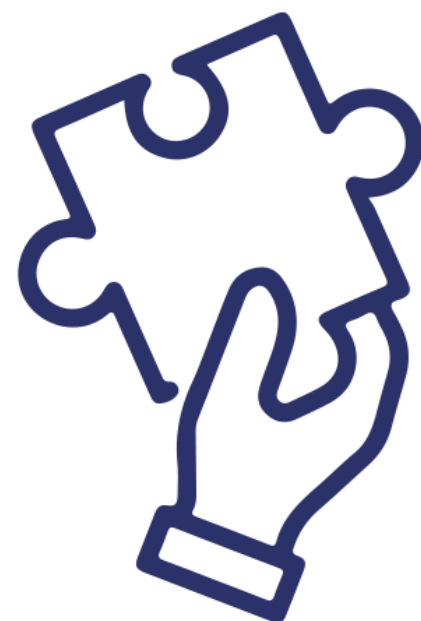
Mae hyn yn ymwneud â pharhad, cadw'r prosiect yn weithredol, cynnwys mwy o bobl a gwneud yn siŵr bod y neges o undod, creadigrwydd a phrofiad a rennir yn parhau i'r dyfodol.

Maureen, Cyfranogwr

Edrych tua'r Dyfodol

Ein nod oedd adeiladu cymuned creadigol ac archwilio crefft treftadaeth a gwneud baneri wrth drafod beth mae'r celfyddydau a diwylliant yn ei olygu i breswylwyr. Rydym wedi cyflawni llawer mwy na hynny; mae hyder wedi tyfu, mae cyfeillgarwch wedi ffurfio, ac mae sgiliau brodwaith wedi cael eu rhannu. Mae'r menywod wedi dod at ei gilydd fel cydymchwilwyr gan gyfrannu at sgwrsiau am bolisi celfyddydol a diwylliannol lleol a gwneud argymhellion ar gyfer y dyfodol.

Mae ein hymchwil yn dangos y gall buddsoddiad strategol mewn crefftau treftadaeth cydweithredol weithredu fel dull o gynhyrchu gwybodaeth a seilwaith cymdeithasol, gan alluogi cymunedau i fynegi eu treftadaeth, creu cyd-ddealltwriaeth o le, a chyfrannu at wneud penderfyniadau diwylliannol. Drwy weithgarwch creadigol parhaus sy'n seiliedig ar leoedd, datblygodd cyfranogwyr berthnasoedd, sgiliau a rhwydweithiau a oedd yn cryfhau ymdeimlad o berthyn, cyfranogiad a gwytnwch. Mae'n dangos sut gall diwylliant ddod yn fecanwaith ar gyfer rhannu pŵer, cydnabod profiad bywyd fel arbenigedd, a galluogi cymunedau i chwarae rhan fwy gweithredol yn y gwaith o siapio'r manau lle maen nhw'n byw.

Rhagor o wybodaeth:

I gael rhagor o wybodaeth am Gymunedau Creadigol AHRC ewch i www.creativecommunities.uk

Cysylltu â'r CIP

Ruth Flanagan, Prifysgol Manceinion

Ruth.Flanagan@Manchester.ac.uk

Ariennir Cymunedau Creadigol gan Gyngor Ymchwil y Celfyddydau a'r Dyniaethau y DU (Cytundeb Grant Rhif AH/X001555/1) a'i gynnal ym Mhrifysgol Northumbria, Newcastle.